

## JULIUSOVI VIKTORYMU

*Bratislava 1. augusta 1946*

Kvôli poriadku dovoľujem si Ti i písomne oznámiť svoje stanovisko, resp. stanovisko Povereníctva pre školstvo o vystupovaní pražského herca V. Buriana na Slovensku.

Počas vojny najväčšie pohoršenia vzbudzovali v českom kultúrnom prostredí vystúpenia V. Buriana v rozhlase, ktoré i podľa vlastných údajov Burianových boli robené na žiadosť a objednávku nemeckých kruhov, resp. Moravcovho Ministerstva výchovy. Ak aj súd Vlastovi Burianovi za toto účinkovanie nevymeral trest, isté je, že v českom prostredí sa Vlasta Burian morálne, občiansky a národne diskvalifikoval. Pred českou verejnosťou nijako neposlúži slovenskému menu, keby sme úplne ľahostajne pripustili vystupovanie Vl. Buriana u nás, a preto som odporúčal požiadať usporiadateľa Burianových predstavení, aby ďalšie vystupovania s ním na Slovensku neorganizoval. Ak Vl. Burian chce sa vrátiť do verejného života, nech sa o to pokúša predovšetkým tam, kde si svoju reputáciu pokazil, t. j. v Čechách a keď české občianstvo mu chce a vie odpustiť, až potom nemajme my nijaké námietky proti jeho zájazdu na Slovensko. Nijako neobstojí stanovisko, že súd Buriana neodsúdil, a preto my nemáme nijaký podklad pre zamedzovanie jeho účinkovania na Slovensku. Keby Burian chcel u nás žiť ako súkromník, alebo pracovať v akomkoľvek odbore inom, bolo by možné o toto stanovisko sa oprieť. Ale dokým s českou verejnosťou nemá Vlasta Burian vyrovnané účty ako herec, nemáme my podľa môjho názoru právo umožňovať uplatňovanie sa Buriana ako herca na Slovensku.

Ostrie Burianovej satiry v protektorátnych rokoch bolo namierené — pokiaľ sa na to pamätám — najmä proti dr. Benešovi a akciám československého

odboja v Londýne. Prípadným interventom v prospech Vl. Buriana ráč láskave pripomenúť, že oni predovšetkým by mali mať túto činnosť Vl. Buriana na mysli, keď sa prihovárajú za jeho vystupovanie na Slovensku.

Prosím Ťa, aby si vľúdne prijal tieto vysvetlenia a porúčam sa Ti s úctou

Tvoj  
L. Novomeský

P. S.

Prikladám Ti odpis správy, ktorú mi poslal náš úradník J. Kaiser o zákrokoch v Trenč. Tepliciach vo veci Burianových vystúpení. Veci vyličené v tejto správe tvoria už novú kapitolu a silne otriasajú autoritou našich úradov. K správe dodávam, že predstavenie, ktoré 25. VII. 46 nebolo, bolo 29. VII. údajne s mojim súhlasom, ktorý som však nikomu nedal. Toto je, milý pán povereník vnútra, náš štátny aparát.

---

24. VIII. napísal Novomeský gen. M. Ferjenčíkovi, že doplní telefonický rozhovor o prípadnom pôsobení V. Buriana na Slovensku. V liste cituje takmer celý list Viktorymu a dodáva: „Budem Vám povďačný, keď tieto argumenty láskave uvážite. Podľa môjho názoru teraz rozhodne nie je čas na to, aby Burian u nás vystupoval, i keď azda niekde v Čechách sa mu to podarilo. Ak potrebujete okrem tohto i úradné dobrozdanie, o ktoré by ste sa chceli oprieť, ochotne ho Vášmu úradu dáme.“

Vlasta Burian (1891—1962), český div. a film. komik.